

**Javaslat a
„...Szürke gulya...”
Települési Értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

... Horváth Mária.(név)

..... (aláírás)

.....Bugacpusztaháza, 2015.01.31.. (település, dátum)

(P. H.)

Települési Értéktár Bugacpusztaháza

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Horváth Mária

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Horváth Mária

Levelezési cím: 6114, Bugacpusztaháza, Számadó u.28.

Telefonszám: 76 850-076

E-mail cím: ertektar@bugacpusztahaza.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Szürke gulya

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- ❖ **agrár- és élelmiszergazdagság**
- ❖ egészség és életmód
- ❖ épített környezet
- ❖ ipari és műszaki megoldások
- ❖ kulturális örökség
- ❖ sport
- ❖ természeti környezet
- ❖ turizmus és vendéglátás

2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Bugacpusztaháza külterületén , Kisbugacon .

3. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A magyar szürke marha hazánk őshonos fajtája. Nálunk alakult ki legnemesebb típusa, jóllehet ősei nagyszámban éltek az Uraltól az Atlanti - óceánig. A magyar szürke marha festői szépségével, szilajságával, őserőt sejtető impozáns megjelenésével a magyar Alföld világszerte nyilvántartott jellegzetességeihez tartozik. A XVI. századtól kezdve a magyar szürke marha becses és keresett vágóállat volt Nyugat - Európa városainak. Több száz kilométerre lábön hajtva, kitűnő ízletes húst szolgáltatva, megalapozta Magyarország hírnevét a kiváló hízómarhát igénylő országok körében

Rendkívül igénytelen, szívós, edzett. Későn érő, az üszök 3 éves kor körül vehetők tenyésztésbe. Kitűnő igásmarha.

Küllem

A magyar szürke marha színe ivarától függően változó. A tehén többnyire ezüstszürke, a bika daruszínű. A fej, a test mellső részei és a törzs alsó fele sötétebb színárnyalatú. A borjak első vedlésig pirók színűek. A magyar szürke fajta másodlagos nemi jellege igen kifejezett, ami nemcsak a színeződésben, hanem a testarányokban is határozottan kifejezésre jut.

Bár szilaj nemessége - mi évszázadokon át a pusztán tartotta - a XX. században a kipusztulás szélére sodorta, az ezredfordulót követően is megkövetelte természetes tartási körülményeit, és azok a vonásai, mikre nemrég még hátrányként tekintettünk, mostanra elismerten e jószág erényeit igazolják

Hisz annak köszönhetően, hogy nem állt be az ipari tartás sorába - nem kap (és nem is kaphat) állati eredetű fehérjét tartalmazó tápot, takarmányt -, húsa magasabb élvezeti értékű, vitaminokat, vasat és ásványi anyagokat is nagyobb arányban tartalmaz, itatása pedig - a folyóvizet elővigyázatosságból kerülve - jelenleg is gémeskutakból történik, ami a Nyugat-Európában megjelenő kergemarha-kór kapcsán értékelődött fel, így húsa is garantáltan BSE-mentes.

Sokoldalú használhatósága ma már kevésbé lehetséges, a régi pásztorok még enyvet főztek szarvából és csontjából, bőréből használati tárgyakat készítettek, húsát szárítva tartósították. Ez a fajta lábön ment a németországi és ausztriai mészárszékekre, és számos máig ismert nemesi család alapozta meg rajta kiterjedt vagyonát.

4. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A szürkemarha máig megőrizte azokat a jellemvonásokat, miket egykor teljes népként magunkénak vallottunk: szívós, büszke, konok, egyenes, intelligens.

. Évszázadokon keresztül a szilaj állattartás volt jellemző: folyamatosan odakünn' voltak az állatok – hóban-fagyban, esőben-sárban, napsütésben.. Természetesen a rájuk vigyázó pásztor úgyszintén szabadég alatt élt.. Bugacpusztaháza történelme nem nyúlik vissza több ezer évre, de a helyiek emlékezetében máig összefonódik a szürke gulyával, a rideg állattartással. És bár ma már a Kiskunsági Nemzeti Park végzi ezen állatok tartását, elsősorban a génmegőrzés miatt, de szeretnénk utódainknak megőrizni.

5(. honlapok, multimédiás források)

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:www.bugacpusztahaza.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Füstös. Egyik őse a most legelésző gulyának.

Ökrös szekér . Igavonásra használták még a múlt század közepén is őket.

A legelőről hazatérő gulya. Mint a vadon élő állatoknál itt is be kell tartani a rangsort.

Fiatal boci. Születése után 3 hónapig még „pírok”. 6 hónapos korára kiszürkül.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.